

A close-up photograph of a pig's face, showing its eye and ear. The pig is light-colored, possibly white or pink. The background is a dark teal color with a subtle pattern of pig faces.

Forudsætninger for den perfekte diegivning

Mette Hjort, griseproducent, Dalhus, Vejle
Thomas Sønderby Bruun, chefkonsulent, SEGES Innovation

Grisekongres – MCH Herning Kongrescenter
25. oktober 2022

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Det kommer I til at høre om....

- Huldstyring FØR farestalden (Thomas)
- Foderkurver og -blandinger til drægtige søer (Thomas)
- Management – så farestalden præsterer optimalt (Mette)
- Resultater, når management er optimalt (Thomas)
- Karakteristika for besætninger/søer, der performer (Thomas)
- 2 x opsummering (Thomas og Mette)

Anbefalinger omkring søernes rygspæktykkelse

Sikrer at søerne kan præstere optimalt i farestalden

- Mål: 14-17 mm rygspæk ved faring
  - Flest fravænnede pr. fravænning
  - Højeste daglige kuldtilvækst
- Ved fravænning inddeles søerne i kategorier:
  - <12 mm = mager
  - 12-14 mm = middel
  - >14 mm = fed
- +1 mm rygspæk koster 21-29 FEso udover vedligehold

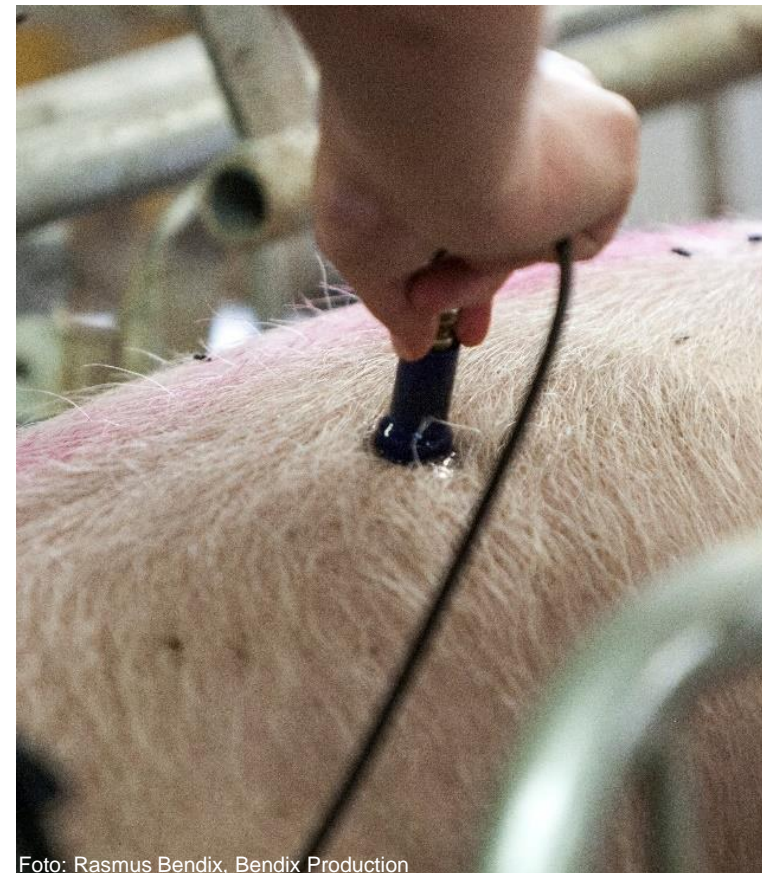
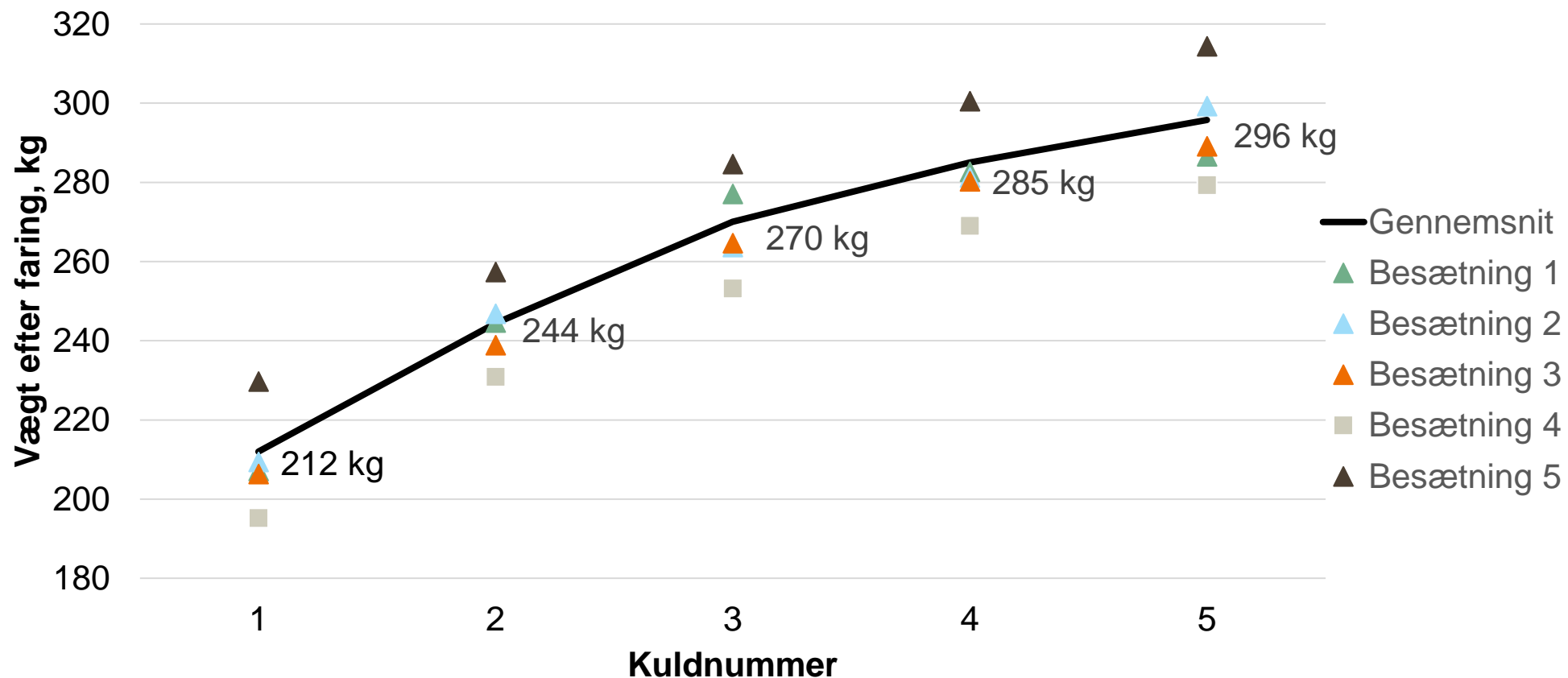

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

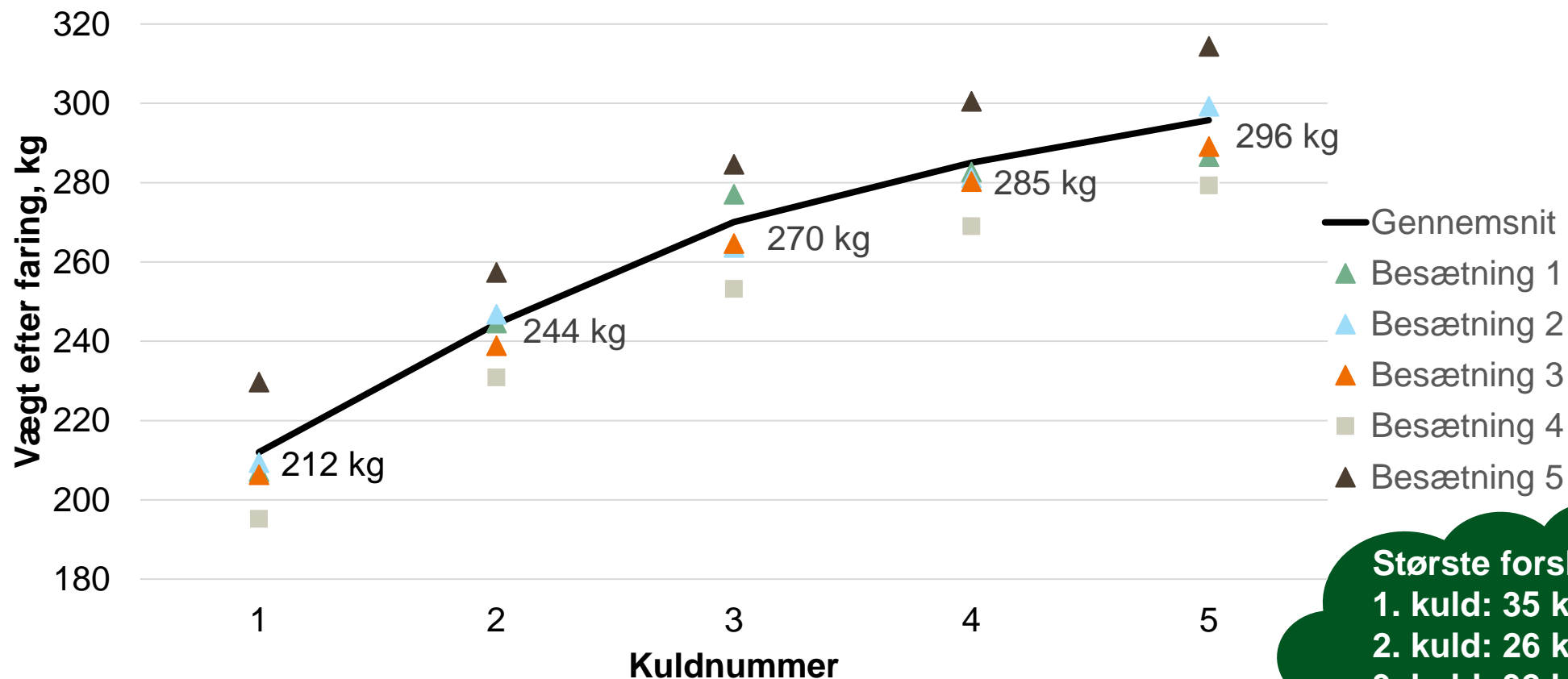
Brug de optimale foderkurver til drægtige søer

Optimalt udgangspunkt og unødigt tilvækst skal sikres

Brug de optimale foderkurver til drægtige søer

Optimalt udgangspunkt og unødigt tilvækst skal sikres

Største forskelle
1. kuld: 35 kg
2. kuld: 26 kg
3. kuld: 32 kg
4. kuld: 31 kg
5. kuld: 35 kg

Resultater fra Aarhus Universitet viser, at foderkurverne virker

Ønske om tæt på nul-fedning af fede søer

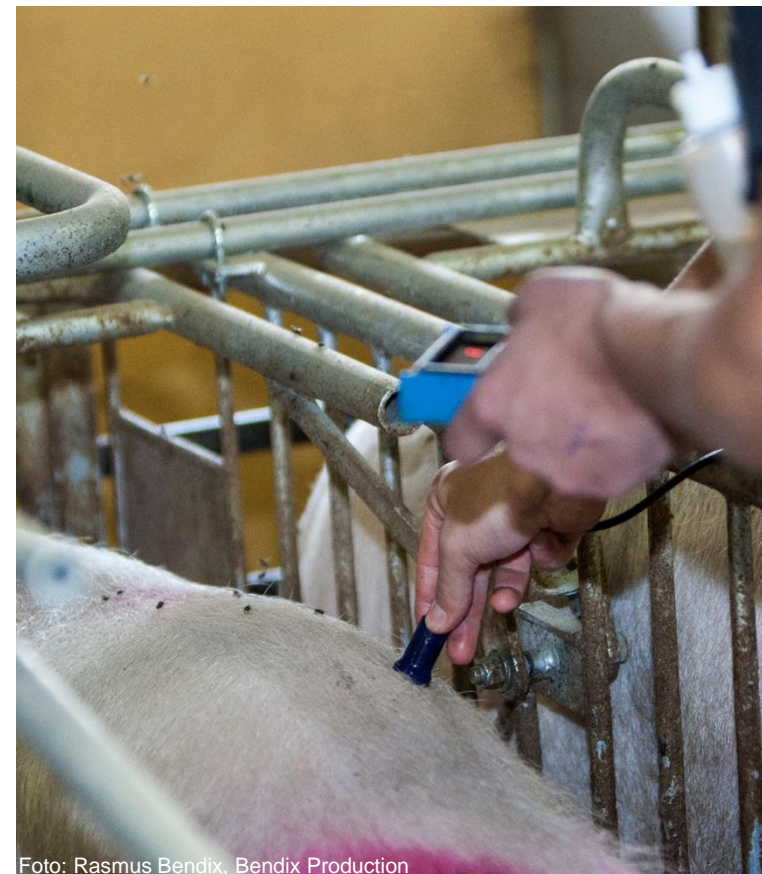
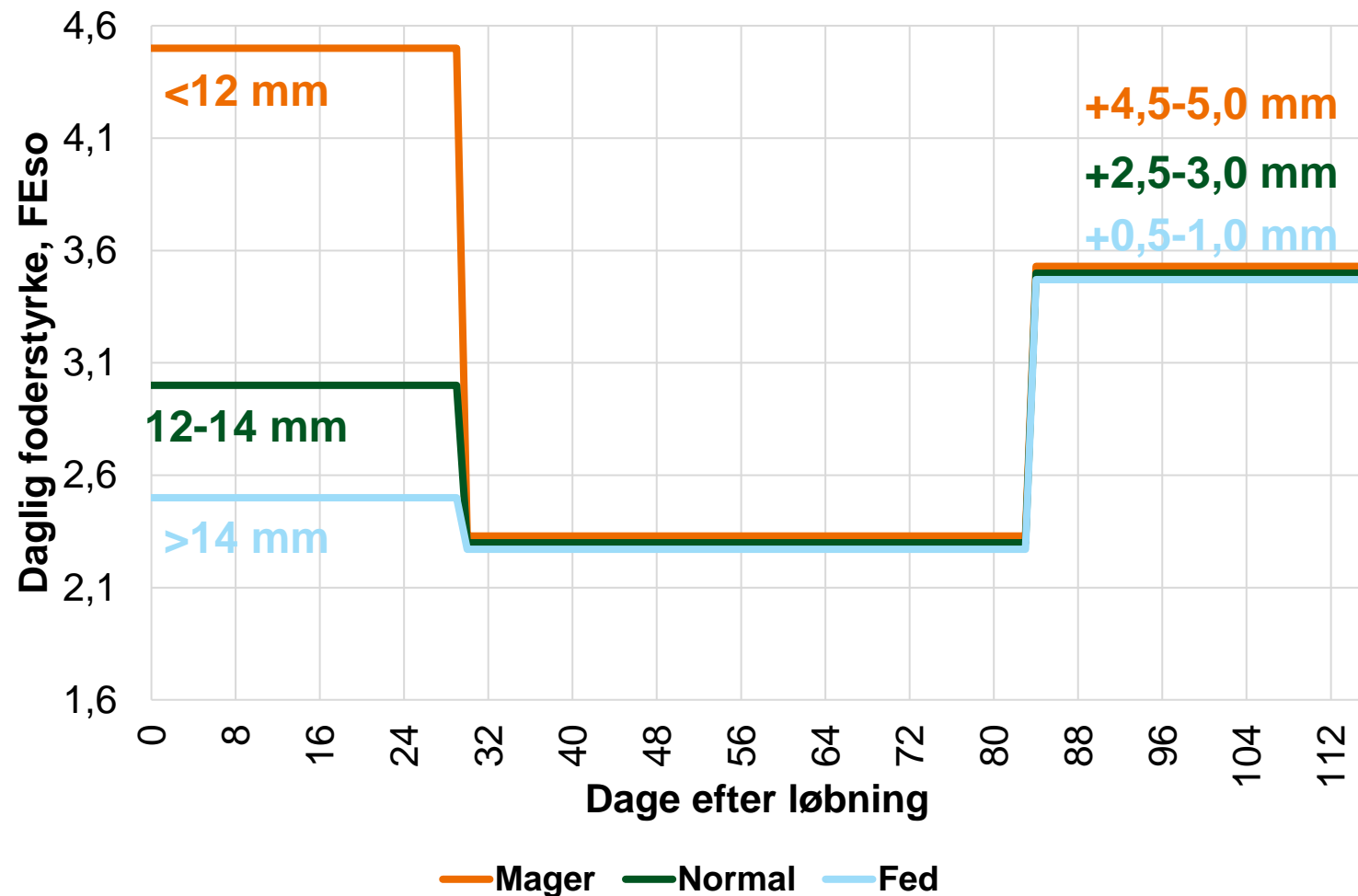

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

Spar på protein og aminosyrer til drægtige søer

Gavner ikke fødselsvægten

- Ingen effekt af stigende protein og lysin på fødselsvægt
  - 4,2 g ford. lysin pr. FEso versus 5,8 g ford. lysin pr. FEso
- Ingen effekt af 4,5 versus 3,5 FEso pr. dag på fødselsvægt
  - Ved 3,4 g ford. lysin pr. FEso
- Ingen effekt af ekstra aminosyrer på fødselsvægt
  - 3,3 vs. 6,0 g ford. lysin pr. FEso

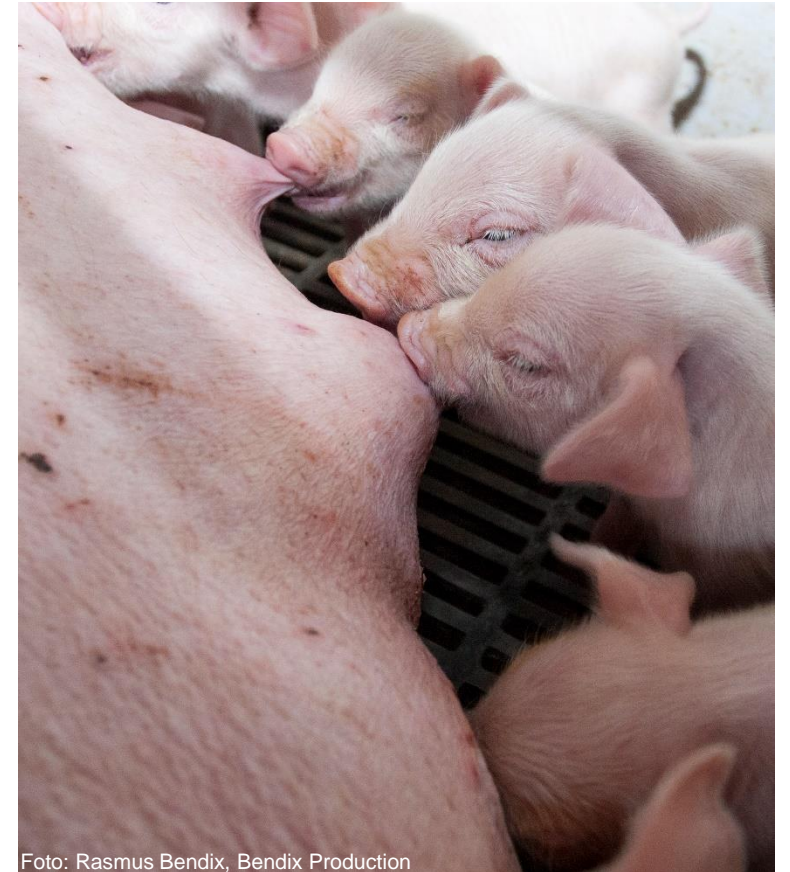

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

Spar på protein og aminosyrer til drægtige søer

Ellers bliver egentilvæksten for høj

- Øget vægt (egentilvækst) ved at gå fra 4,0 til 5,0 g ford. lysin pr. FEso i drægtighedsfoder:
  - Gylt: + 12 kg
  - Øvrige søer: + 6 kg
- Øget vægt = øget belastning af knogler og led

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

Dalhus Grise

Dalhus

- 600 søer med salg af 30 kgs grise
- Kernestyling og zig-zag løbninger
- To ansatte og en elev starter til januar
- Indkøbt færdigfoder fra VA
- Sundhedsstatus: Blå SPF + MYC

Vi arbejder for at have en besætning af gode søer... ... som kan præstere optimalt gennem mange læg!

Vores mål er:

- Livskraftige grise
- 19 levende fødte og én dødfødt gris pr. kuld
- Egenfravænning på 13,5
- Dødelighed i farestald på maks. 10 %
- Søer og grise, der trives i alle staldafsnit

Søer i løbeafdelingen

- Søer ved indsættelse efter fravænning: 5,25 FEso pr. dag
- Løbe-kontrolstald
  - Huld vurderes ved løbning og ofte herefter
  - Når søerne har ca. 14 -16 mm rygspæk, tilpasses foderstyrken til 2,6 FEso pr. dag
- Alle søer skal være i normalt huld ved flytning i drægtighedsstald!

Drægtighedsstalden

Foderblanding

- 0,99 FEso pr. kg
- 4,0 g ford. lysin pr. FEso

Foderkurve til søer

- Dag 28-84: 2,75 FEso pr. dag
- Dag 84-114: 3,85 FEso pr. dag

Foderkurve til gylte:

- Dag 28-84: 2,2 FEso pr. dag
- Dag 84-114: 3,3 FEso

God daglig pasning – fine søer til farestalden!

Farestalden

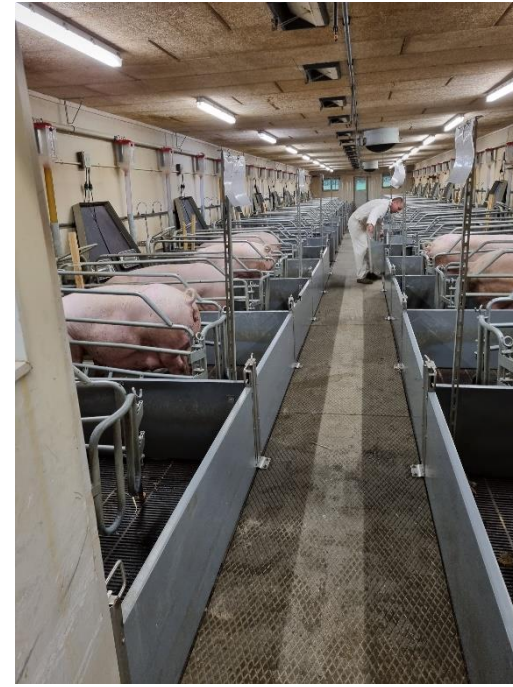
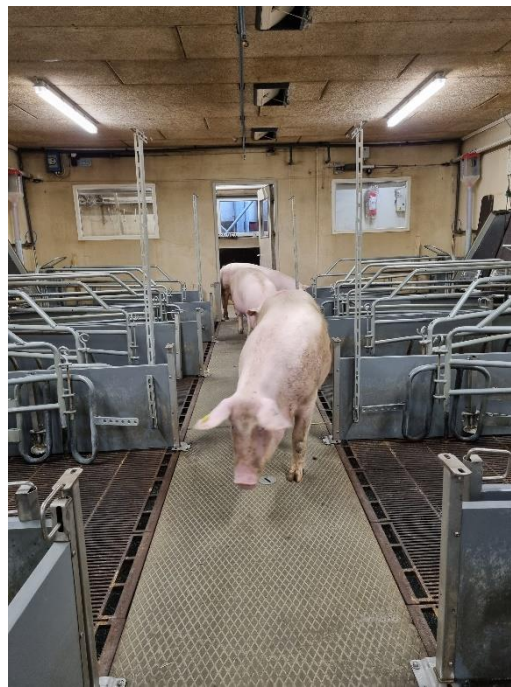
Vaskes, udtørres og forberedes til søerne

Søerne flyttes i roligt tempo

Stierne forberedes med foder og halm

Farebøjlen skal være max. åben

Fokus på, at soen er klar til faring

Rettidig indsættelse tre dage før faring

- Redebygningsmateriale – godt med halm
- Måtte til søer med sårbare skuldre/OBS-søer
- Tælle patter
- Rygspæk 14-17 mm
- Strø-hule med træmel med iblandet Staldren
- Foderstyrke: 3,3 FEso pr. dag
  - Reduceres 2 dage før faring til 3,0 FEso pr. dag

0 NR. **5983** FØDT: MOR: FAR:

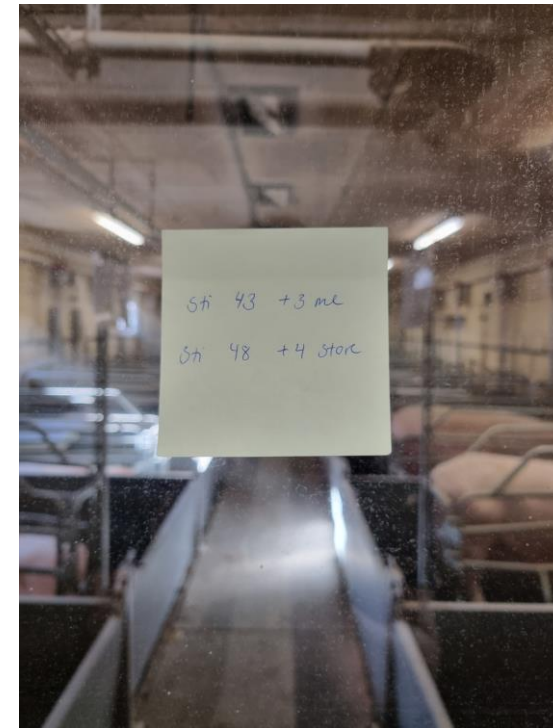
0334

Løbet				Faret dato	Kuld nr.	Antal v. fødsel		Fravænning			Vaccina		
Dato	v. orne	Dato	v. orne			Lev.	Døde	Dato	Antal	Vægt	Alder	'	
7/1	sgn			4/5	16	18	1	29/5	16'	10/6	16 ²		
14/6	tors			10/10	16	21	0						pv

Fokus på faringen

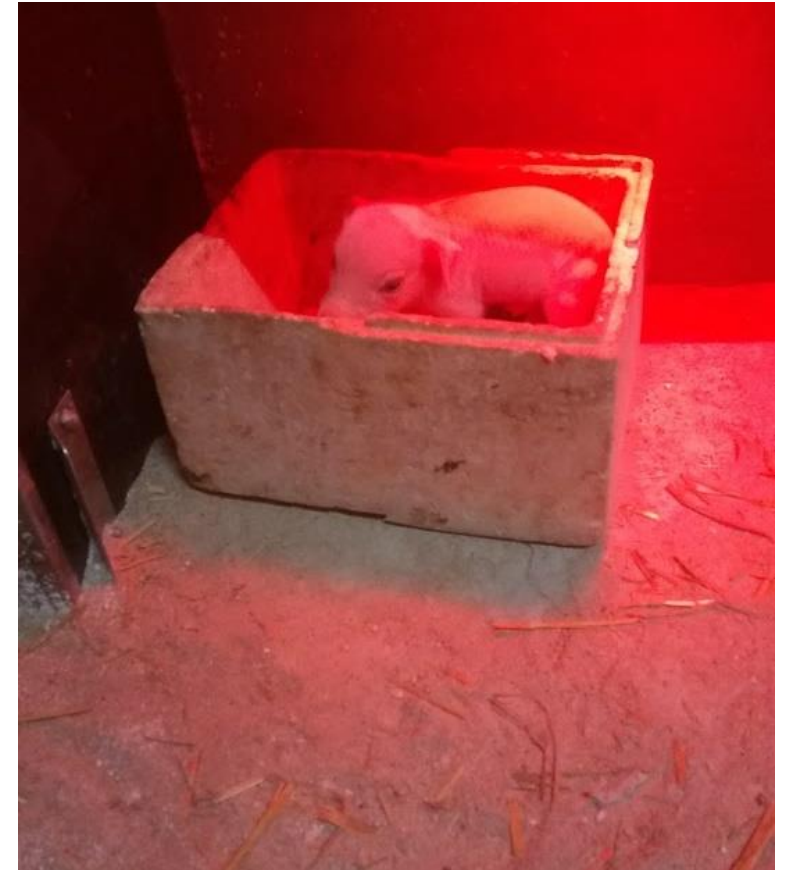
- God hygiejne i stien
- Faringsflow
- Rygspæk på 14-17 mm ved faring
- Aftenrunde
  - Fødselshjælp?
  - Evt. flytning af grise

Fokus på pattegrisene

- Første fodring
  - Håndtering af navler
  - Huletræning (tre fodringer)
- Kolde grise i flamingokasse (kuvøse)
- Lav ammesøer
- Hurtig kuldudjævning – lige efter morgenfodring!
  - Hurtigt ro hos hver enkelt so - får de grise hun skal passe!
  - Sikring af råmælk/mælk til alle grise
  - Bedste overlevelsesmuligheder

To-trins ammesøer

Vores strategi

2. lægsso med syv dage gamle grise:

⇒ får store 0-1 dages gamle grise med tørre navler
Har nye og gamle grise i ca. 1,5 time = fortsætte mælkenedlægningscyklus

1. lægsso med min. 21 dage gamle grise:

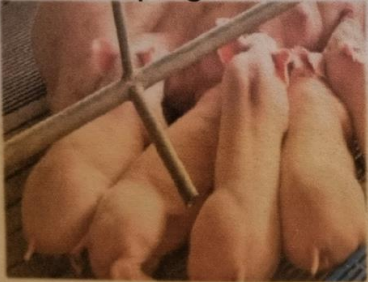
⇒ grise flyttes til klimastald
⇒ soen får syv dage gamle grise fra 2. lægsso

Kend dine super-malkere!

Malkeevne

1 "marcipangrise"

2 ok-grise

3 ringe grise

SO NR. **5840** FØDT: / /
MOR: FAR:

Løbet				Faret dato		Kuld nr.		Antal v. fødsel		Fravæning			Vaccination		gr. el.
Dato	v. orne	Dato	v. orne	Dato	Kuld nr.	Lev.	Døde	Dato	Antal	Vægt	Alder	I	II		
5/9	man 1			1/1	1 ¹⁴	18	2	23/1	15	4 1/2	14 ²				
9/2	1015 1			6/6	2 ¹⁴	22	0	1/7	14 ¹					25 dagede Postso -PV	
5/7	1015 5			3/6	3 ¹⁴	17	2	2/12	14 ¹					60d 50m MS PV MS 8/11	2
6/12	1015 5			3/4	4 ¹⁴	22	1	28/4	13 ¹					små -PV	4
2/5	1015 3			28/8	5 ¹⁴	20	0	22/9	15 ¹					PV	
26/9	1015 3														3

R. **6013** FØDT: / / 202
MOR: FAR:

Løbet			Faret dato		Kuld nr.		Antal v. fødsel		Fravæning			Vaccination		Antal goldage el. bemærkninger
ne	Dato	v. orne	Dato	Kuld nr.	Lev.	Døde	Dato	Antal	Vægt	Alder	I	II		
3			1/6	1 ¹⁵	17	0	25/6	14 ¹	8/7	13 ¹	2 (2st Som MS)		5	
5			6/11	2 ¹⁵	21	0	9/12	14 ¹			3 PR MS 3/11		28	
3			9/4	3 ¹⁵	23	1	5/5	14 ¹			små PV		50	
3			4/9	4 ¹⁵	19	2	29/9	13 ¹			BYT til sultgrise -PV		40	

Kuldudjævning

Faste rutiner ved alle faringer

Hvilke grise til hvilke søer?

- 1. lægssøer: store eller mellemstore grise
- 2. lægssøer: mellemstore eller mellem grise
- 3. og 4. lægssøer: små grise
- 5. lægssøer og ældre: mellem grise
(kig på deres malkeevne)

Hurtig præcis kuldudjævning = ro til soen, så hun kan malke sine grise!

Hellere ekstra end for få grise det første døgn!

Soen i centrum

Gå alle stier igennem hver dag!

Kig på soen

- Har hun ædt op? Hvorfor ikke?
- Medicin?
- Yver?
- Skuldarsår?
- Farebøjle?

Kig på foder

- Justér hver dag ved behov

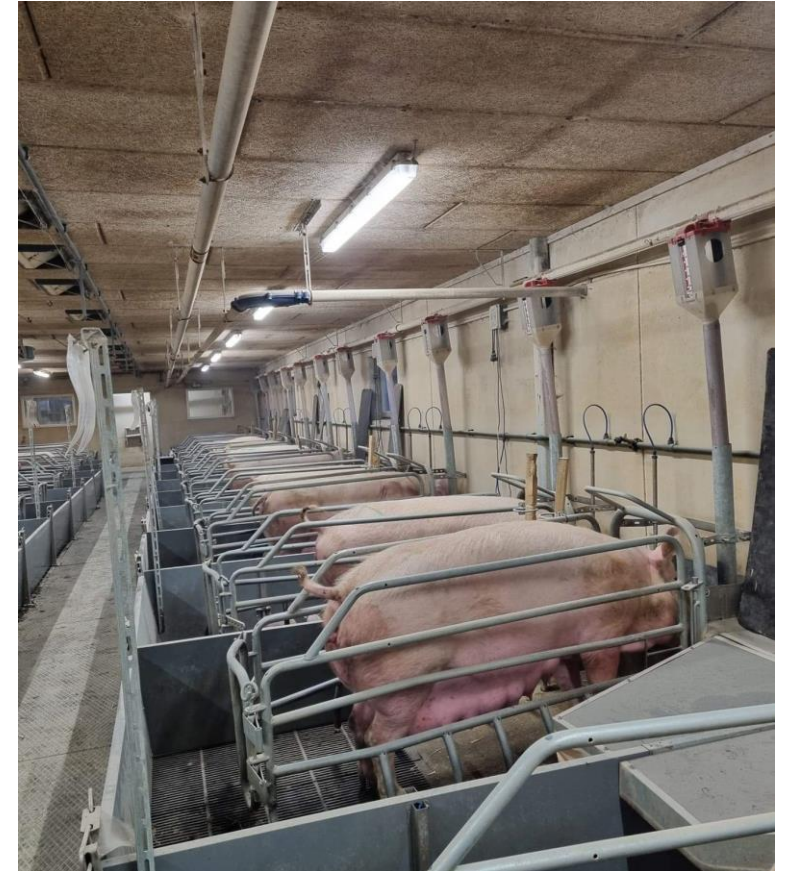
Kig på grisene

- Diarré?
- Ledbetændelse?
- Sultgrise?
- Er hulen tør?
- Stadig behov for varmelampe?

Foderkurve i farestald

- Første fodring efter faring
  - Ét drys foder
- Anden fodring efter faring = 1 FEso
- En uge efter faring = 4,1FEso
- To uger efter faring = 7,9 FEso
- Diegivningsfoder med 1,06 FEso pr. kg og 7,7 g ford. lysin pr. FEso

Hvordan ser resultaterne ud, når management lykkedes?

Et kig på faringsresultaterne i form af dødfødte grise

Dødfødte \ Kuld nr.	-1	2	3	4	5	6	7	8	9-	Sum	%	Akk. %
0	18	68	52	23	17	9	4	2	1	194	31,5	31,5
1	21	41	42	35	17	12	3	4	1	176	28,6	60,2
2	4	16	28	21	19	9	9		2	108	17,6	77,7
3	5	5	14	20	15	8	4	1		72	11,7	89,4
4	3	3	4	5	6	2	1	1		25	4,1	93,5
5-9	3	6	5	7	8	4	4	1		38	6,2	99,7
10-25			1				1			2	0,3	100,0

Hvordan ser resultaterne ud, når management lykkedes?

Et kig på faringsresultaterne i form af dødfødte grise

Dødfødte \ Kuld nr.	-1	2	3	4	5	6	7	8	9-	Sum	%	Akk. %
0	18	68	52	23	17	9	4	2	1	194	31,5	31,5
1	21	41	42	35	17	12	3	4	1	176	28,6	60,2
2	4	16	28	21	19	9	9		2	108	17,6	77,7
3	5	5	14	20	15	8	4	1		72	11,7	89,4
4	3	3	4	5	6	2	1	1		25	4,1	93,5
5-9	3	6	5	7	8	4	4	1		38	6,2	99,7
10-25			1				1			2	0,3	100,0

Hvordan ser resultaterne ud, når management lykkedes?

Et kig på output fra farestalden i form af egenfravænning

Antal \ Kuld nr.	-1	2	3	4	5	6	7	8	9-	Sum	%	Akk. %
0	3	1	5			1				10	1,6	1,6
1-9				1		1				2	0,3	1,9
10		1	1			3				5	0,8	2,7
11			5	2	2		1	2		12	1,9	4,6
12	2	9	20	10	16	11	8	4	1	81	12,9	17,5
13	1	25	45	35	25	17	6	3	3	160	25,4	42,9
14	8	52	47	39	33	11	6	4	1	201	31,9	74,8
15	8	54	22	21	10	6	3			124	19,7	94,4
16	2	12	7	8	2	1				32	5,1	99,5
17-30		1	1	1						3	0,5	100,0

Hvordan ser resultaterne ud, når management lykkedes?

Et kig på output fra farestalden i form af egenfravæning

Antal \ Kuld nr.	-1	2	3	4	5	6	7	8	9-	Sum	%	Akk. %
0	3	1	5			1				10	1,6	1,6
1-9				1		1				2	0,3	1,9
10		1	1			3				5	0,8	2,7
11			5	2	2		1	2		12	1,9	4,6
12	2	9	20	10	16	11	8	4	1	81	12,9	17,5
13	1	25	45	35	25	17	6	3	3	160	25,4	42,9
14	8	52	47	39	33	11	6	4	1	201	31,9	74,8
15	8	54	22	21	10	6	3			124	19,7	94,4
16	2	12	7	8	2	1				32	5,1	99,5
17-30		1	1	1						3	0,5	100,0

Hvordan ser resultaterne ud, når management lykkedes?

Et kig på output fra løbestalden

Dage fra Fravæning til Løbning \ Kuld nr.	-1	2	3	4	5	6	7	8	9-	Sum	%	Akk. %
2		1								1	0,2	0,2
3		1	5	3	1	2				12	2,5	2,7
4		43	82	70	51	28	10	4	2	290	61,1	63,8
5		71	34	21	9	4	3		1	143	30,1	93,9
6		7	1	1	3					12	2,5	96,4
7		1				1				2	0,4	96,8
8-10			1							1	0,2	97,1
11-16		7	1							8	1,7	98,7
17-20		3	1							4	0,8	99,6
21-28 (+ 21 dage)				1						1	0,2	99,8
29-100		1								1	0,2	100,0

Hvordan ser resultaterne ud, når management lykkedes?

Et kig på output fra løbestalden

Dage fra Fravæning til Løbning \ Kuld nr.	-1	2	3	4	5	6	7	8	9-	Sum	%	Akk. %	
2		1								1	0,2	0,2	
3		1	5	3	1	2				12	2,5	2,7	
4		43	82	70	51	28	10	4	2	290	61,1	63,8	
5		71	34	21	9	4	3		1	143	30,1	93,9	
6		7	1	1	3					12	2,5	96,4	
7		1				1				2	0,4	96,8	
8-10			1							1	0,2	97,1	
11-16		7	1	Ammesøer ??							8	1,7	98,7
17-20		3	1							4	0,8	99,6	
21-28 (+ 21 dage)				1	Smuttere...						1	0,2	99,8
29-100		1								1	0,2	100,0	

Foderstyrke og fasefodring i farestalden

Ikke den nemme vej til højere mælkeproduktion eller egenfravænning

- Ingen statistisk sikre effekter på egenfravænning eller kuldtilvækst ved:
  - høj eller lav foderstyrke i tidlig diegivning (dag 0-14)
  - høj, mellem eller lav foderstyrke i sen diegivning (dag 15 til fravænning)
  - ekstra sojaskrå oveni diegivningsfoderet

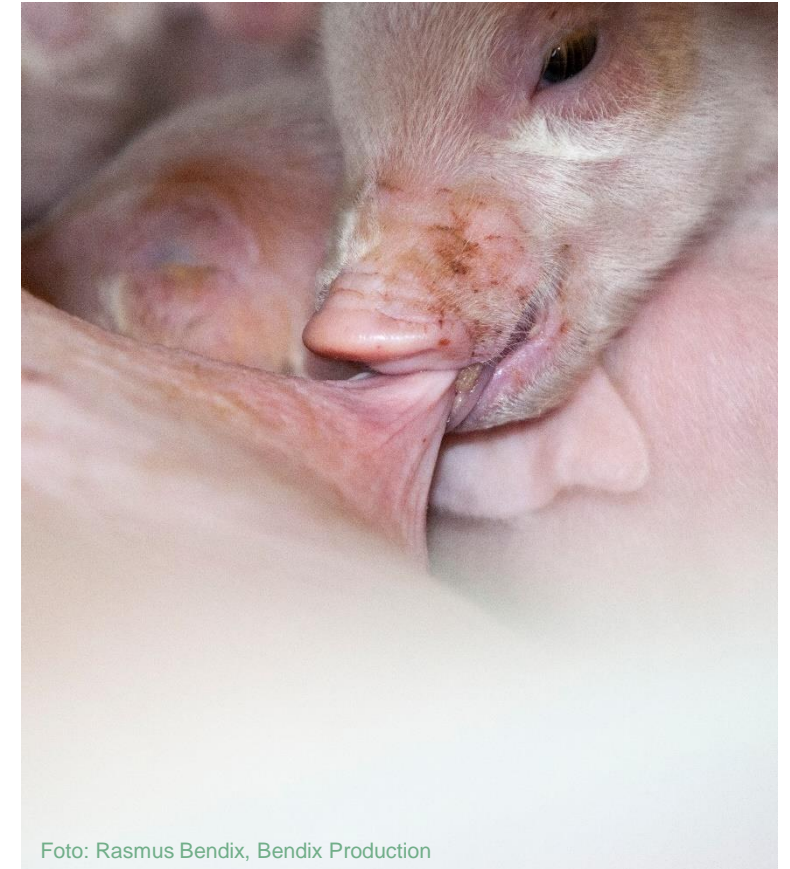

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

Foderstyrke og fasefodring i farestalden

Ikke den nemme vej til højere mælkeproduktion eller egenfravænning

- Ingen statistisk sikre effekter på egenfravænning eller kuldtilvækst ved
  - Høj eller lav foderstyrke i tidlig diegivning (dag 0-14)
  - Høj, mellem eller lav foderstyrke i sen diegivning (dag 15 til fravænning)
  - Ekstra sojaskrå oveni diegivningsfoderet
  - Fasefodring med lavt protein og derefter højt protein (skifte dag 10)
  - Omvendt fasefodring med højt protein fra start og derefter norm (skifte dag 10)
- Til gengæld er foderstyrken vigtig for soen
  - Kontrolleret væggtab
  - Kontrolleret tab af rygspæk

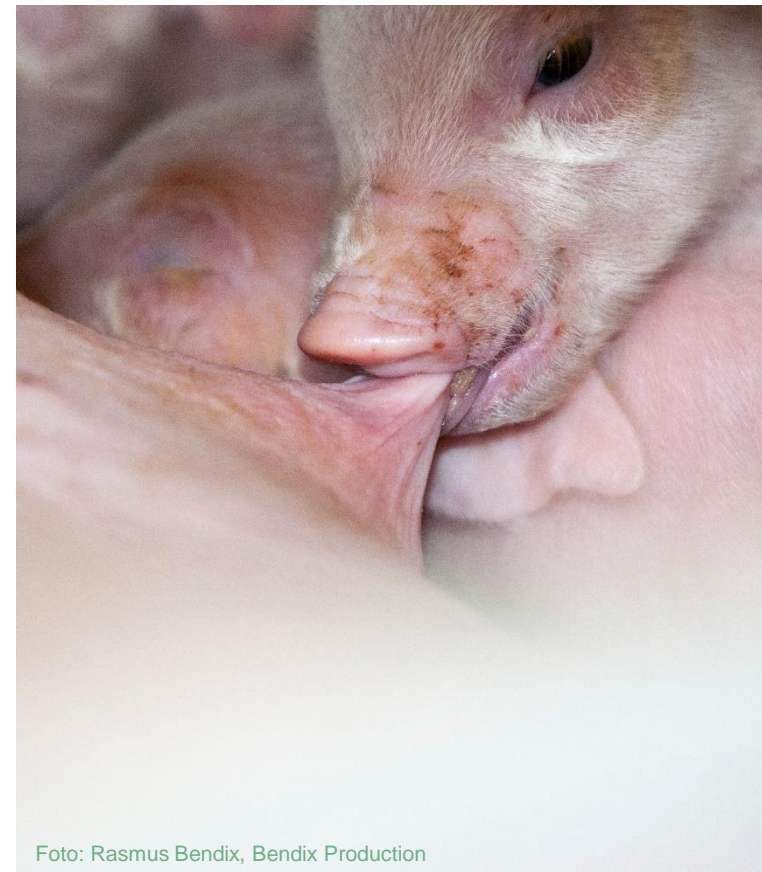

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

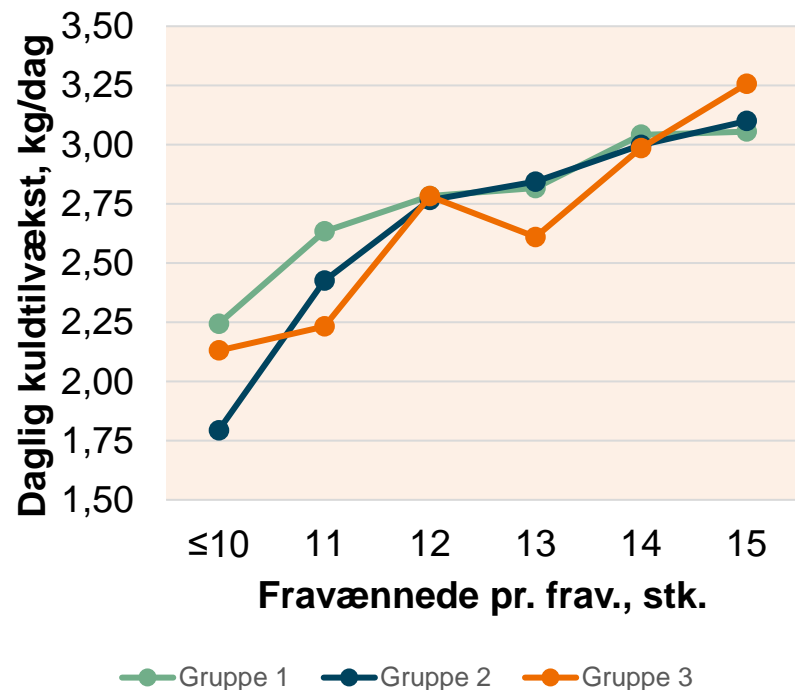
Sammenhæng mellem antal grise i kuldet og kuldtilvækst

En høj mælkeproduktion kræver mange grise ved yveret

Sammenhæng mellem antal grise i kuldet og kuldtilvækst

En høj mælkeproduktion kræver mange grise ved yveret

Løsgående diegivende søer

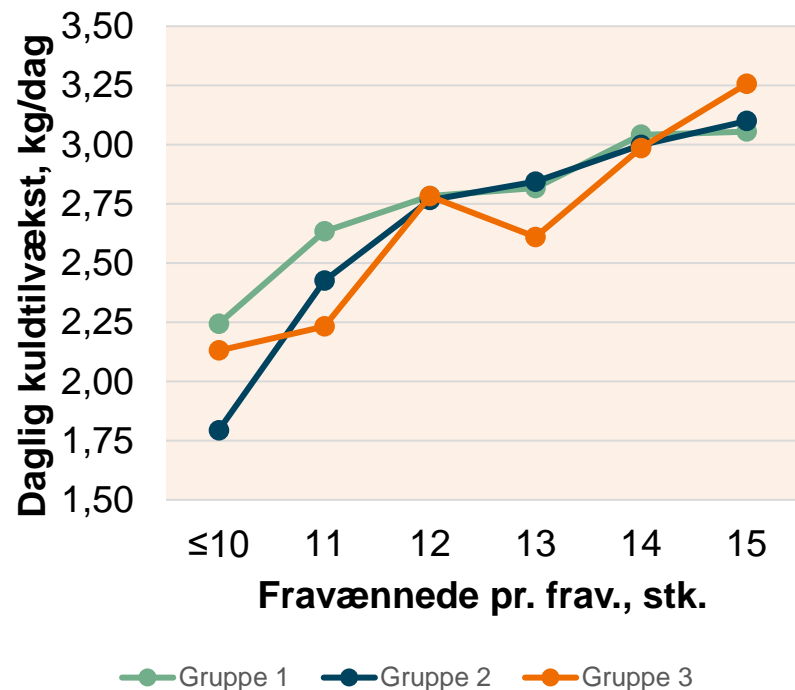

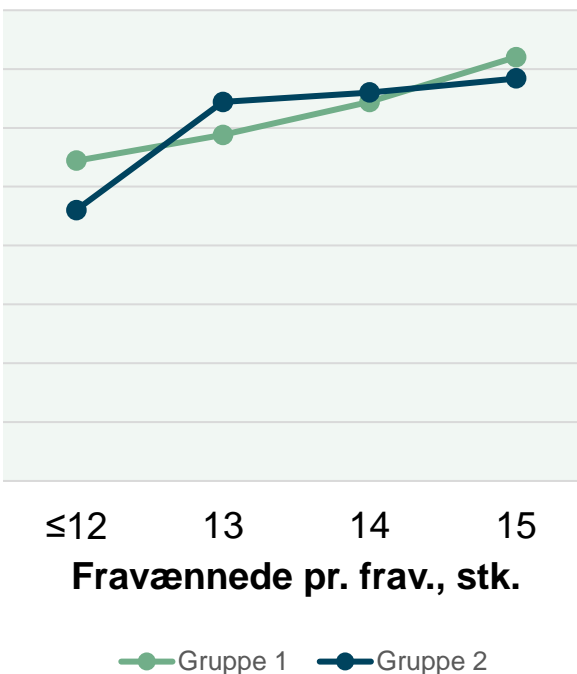
Sammenhæng mellem antal grise i kuldet og kuldtilvækst

En høj mælkeproduktion kræver mange grise ved yveret

Løsgående diegivende søer

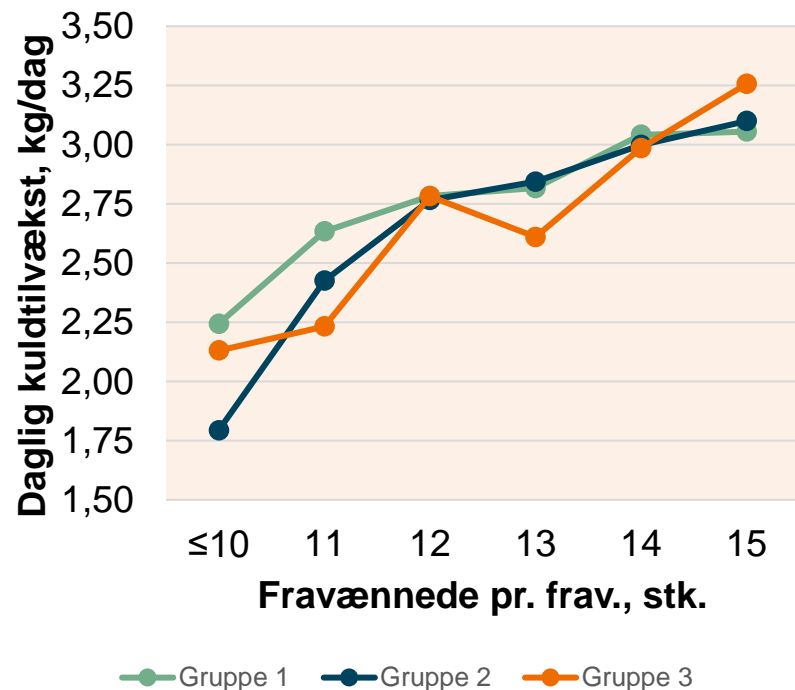
Søer i kassestier

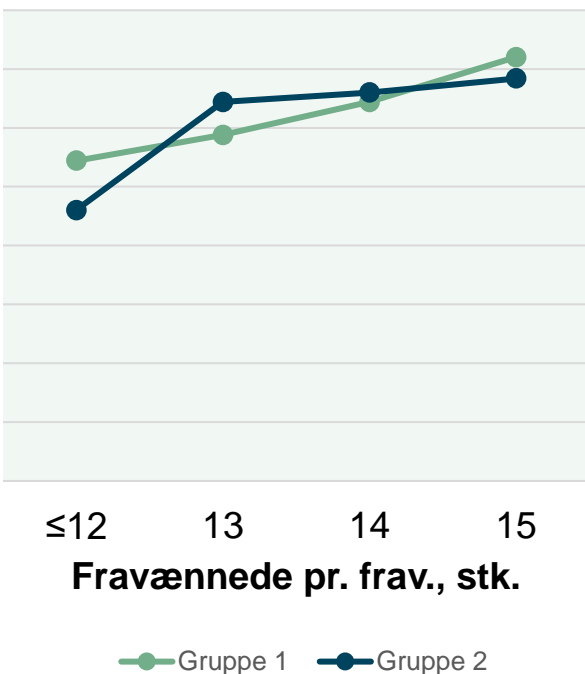
Sammenhæng mellem antal grise i kuldet og kuldtilvækst

En høj mælkeproduktion kræver mange grise ved yveret

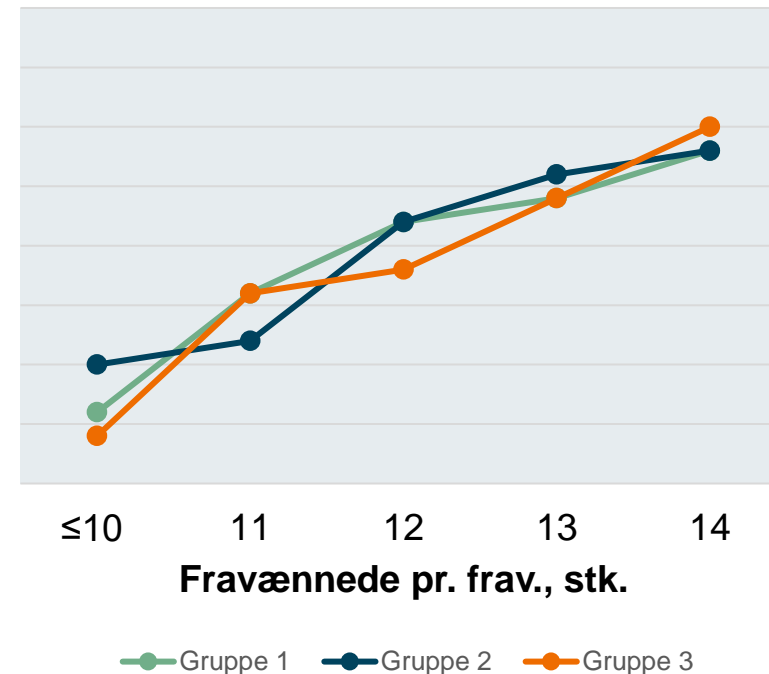
Løsgående diegivende søer

Søer i kassestier

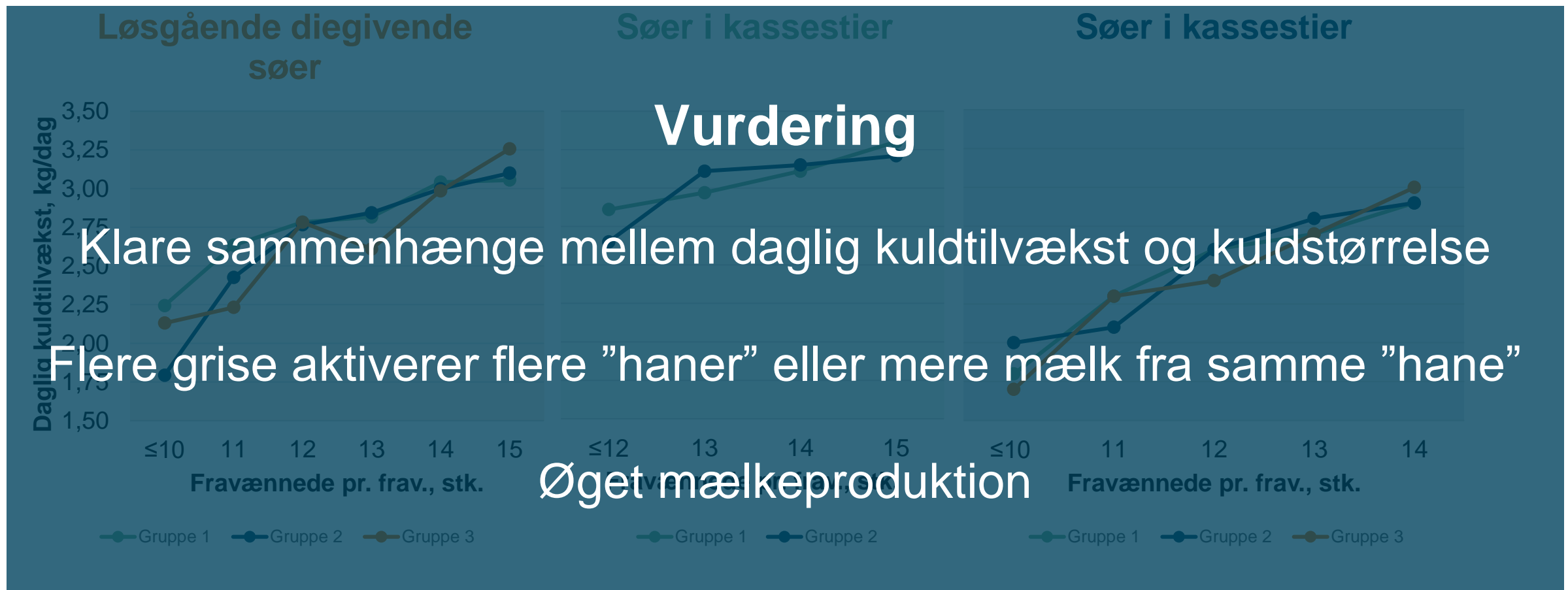

Søer i kassestier

Sammenhæng mellem antal grise i kuldet og kuldtilvækst

En høj mælkeproduktion kræver mange grise ved yveret

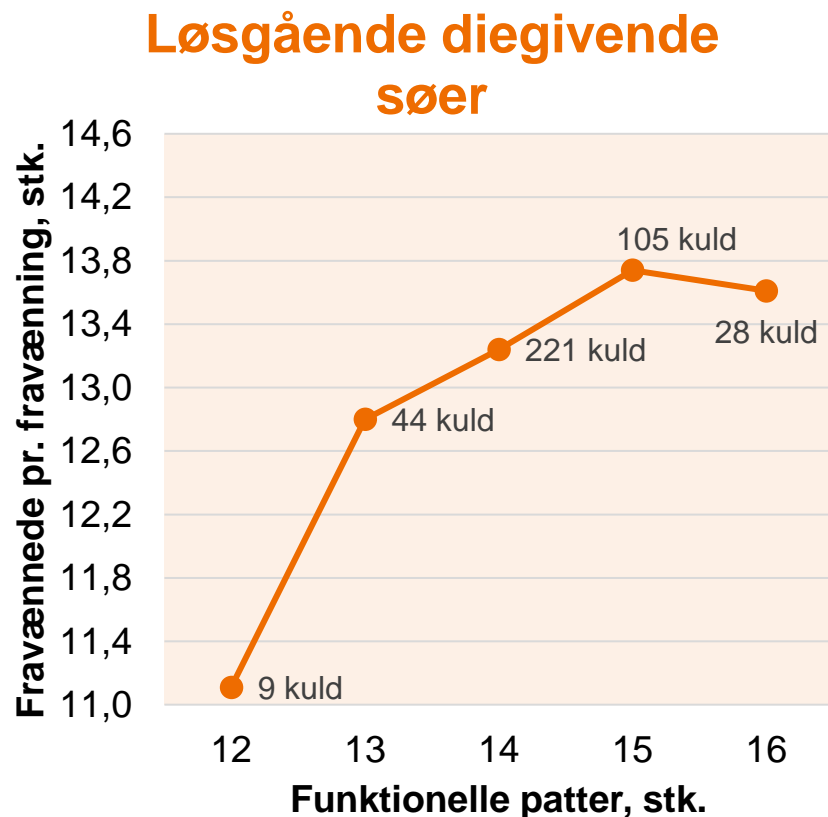

Sammenhæng mellem antal patter og egenfravæning

Stof til eftertanke for de bedste besætninger

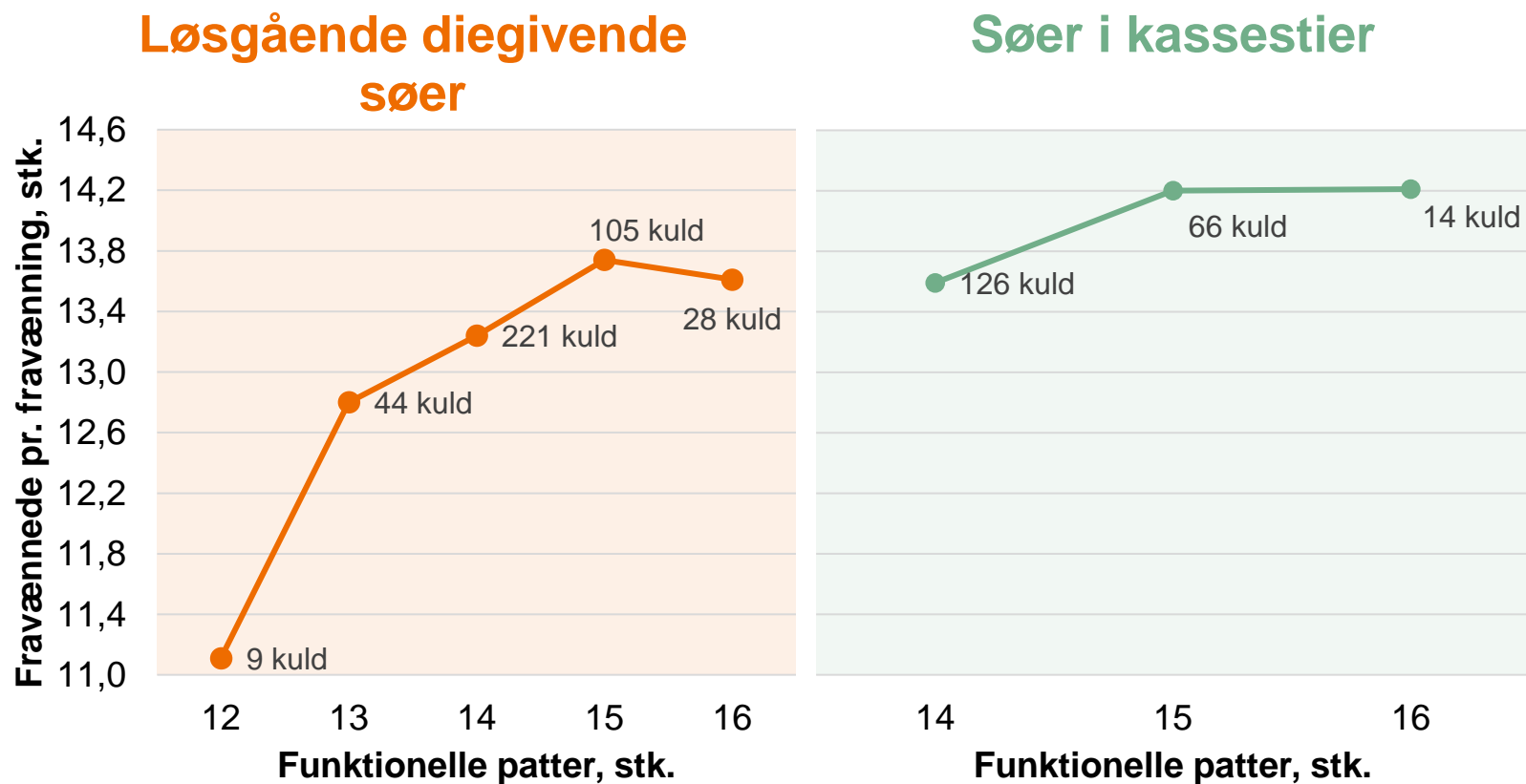
Sammenhæng mellem antal patter og egenfravæning

Stof til eftertanke for de bedste besætninger

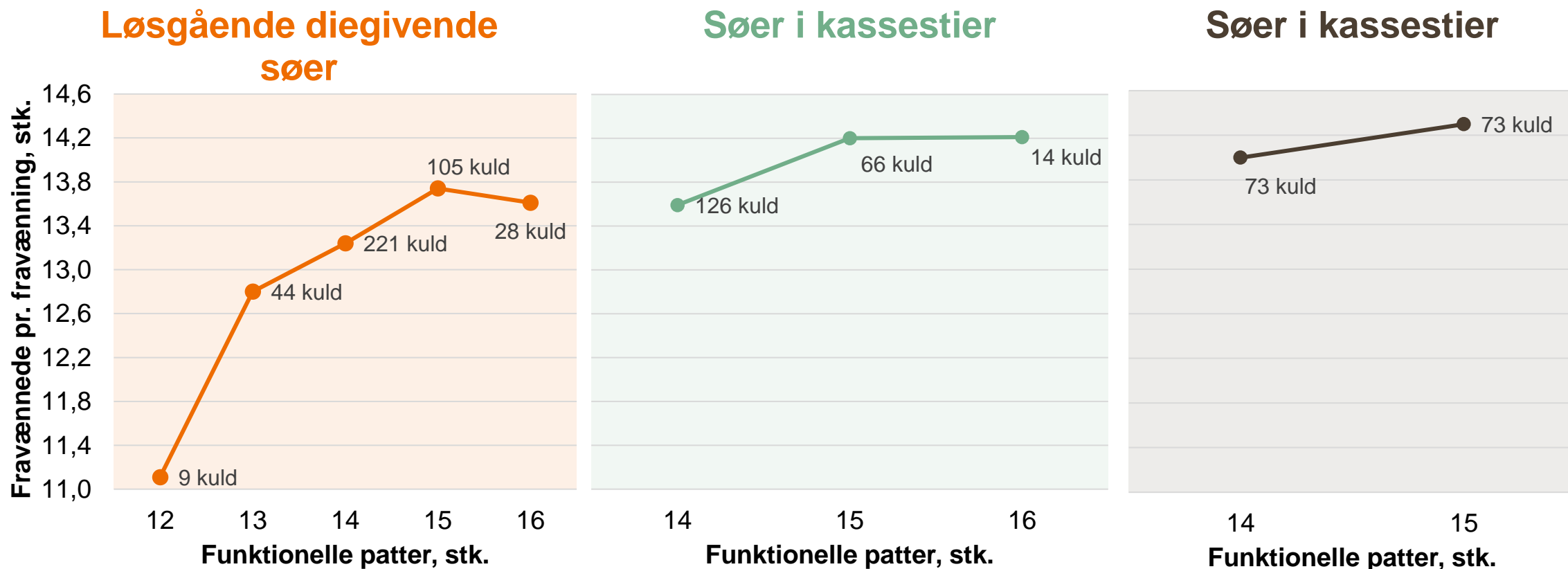
Sammenhæng mellem antal patter og egenfravæning

Stof til eftertanke for de bedste besætninger

Sammenhæng mellem antal patter og egenfravæning

Stof til eftertanke for de bedste besætninger

Sammenhæng mellem antal patter og egenfravæning

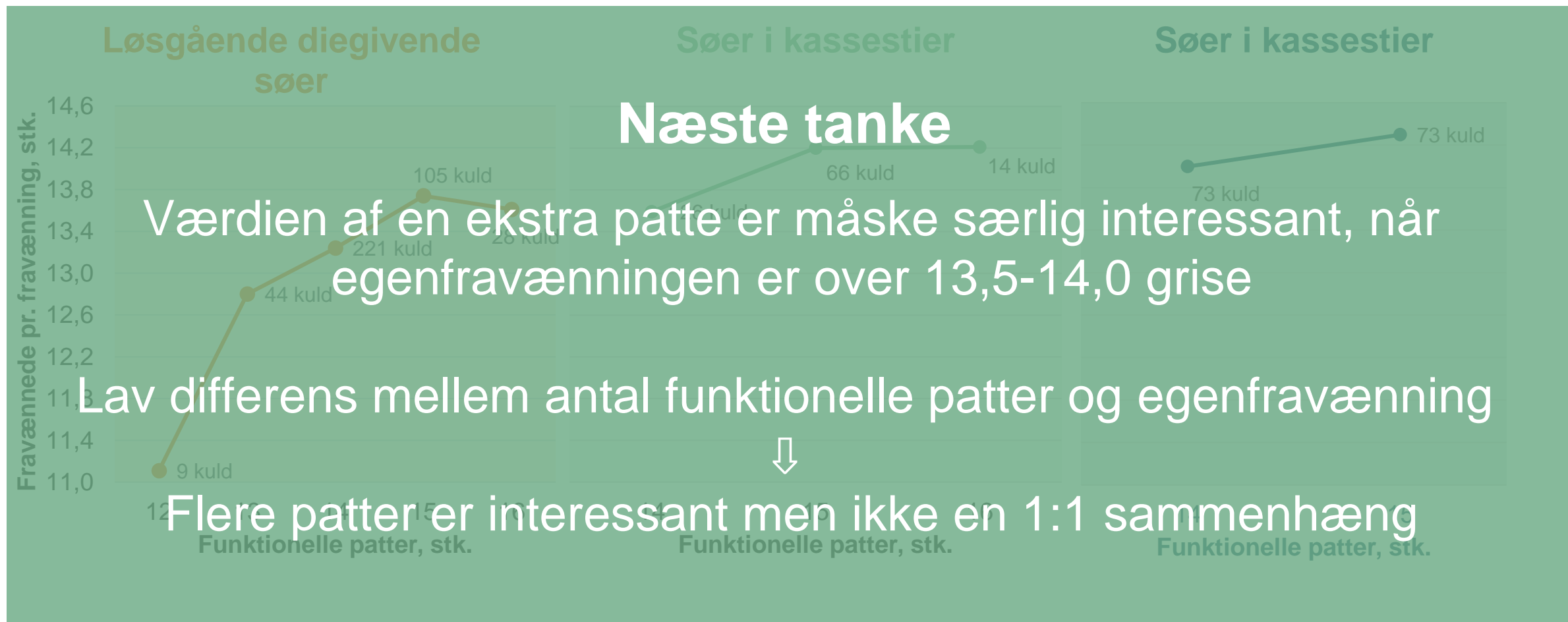
Stof til eftertanke for de bedste besætninger

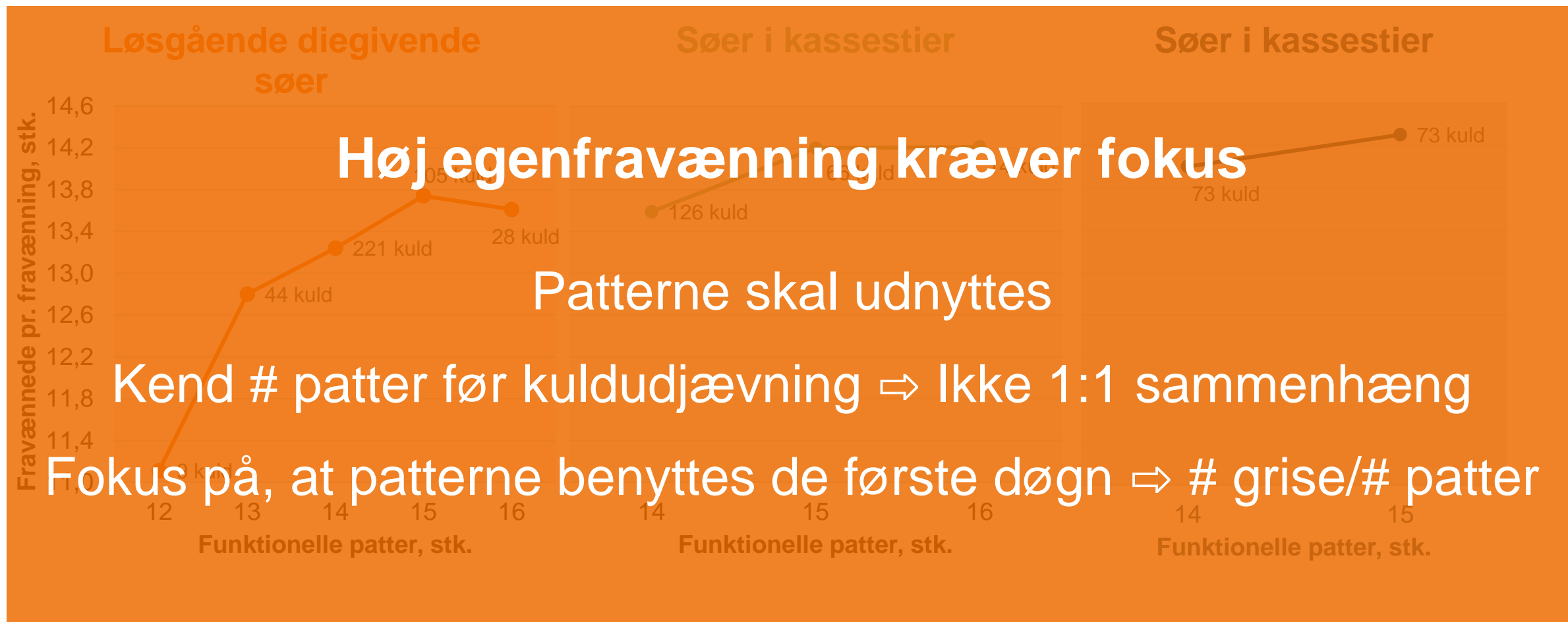
Sammenhæng mellem antal patter og egenfravæning

Stof til eftertanke for de bedste besætninger

Sammenhæng mellem antal patter og egenfravæning

Stof til eftertanke for de bedste besætninger

Opsummering

De tre vigtigste generelle punkter for at opnå succes i farestalden

1. Søer med 14-17 mm rygspæk ved faring (minimal variation)
2. Undgå at få lavet overvægtige muskuløse søer (foderkurver og -sammensætning)
3. Kende antallet af patter og sørge for, at de udnyttes i dieperioden (høj kuldtilvækst)

Opsummering

De fem vigtigste punkter for, at Dalhus opnår succes i farestalden

1. Fine ensartede søer til indsættelse i farestalden
2. Rolig respektfuld tilgang til søerne
3. Hurtig præcis kuldudjævning med ensartede grise
4. Lade ammesoen ligge i egen sti med eget kuld, så hun fortsætter med mælkenedlægningen
5. Gennemgang af alle søer og pattegrise hver dag!

Spørgsmål...

SEGES
INNOVATION